

loquar, cui tam chari estis, vt posthac apud eum intercessore me opus non habeatis. Quippe quos etiam pater diligit, ideo tamē, quia ab eo me exiuisse credidistis, & me iuualtis. Hæc est enim vera causa, quare vos pater amat. Si igitur eius ab amicitia excidere non vultis, curate vt me semper ametis.

Dicunt ei discipuli eius: Ecce, nunc palam loqueris, & prouerbum nullum dicis, nunc scimus quia scis omnia, & non opus est tibi, vt quis te interroget, in hoc scimus quia à Deo existis.

Sublatis prouerbis, & omisis parabolis, aperta te nunc dicere cognoscimus, imò quòd omnia noueris, etiam futura, quæ nos torquere possent. In quo nos ad tuitionem omnes adducis, vt verè sciamus te à patre exisse. Apertum enim deitatis iudicium est, futura & occulta nosse, & reuelare secreta.

Respondit eis Iesus: Modò creditis. † Ecce venit hora, & iam venit, vt dispergamini vnusquisq; in propria, & me solum relinquantis: & non sum solus, quia pater mecum est. Hæc locutus sum vobis, vt in me pacem habeatis. In mundo pressuram habebitis, sed confidite, ego vici mundum.

† Matth.
26. c.
Mar. 14. c
Zach. 13. c

Quia dixerant se iam abundè credere, & iam sibi ob hanc fidem nimium fidere incipiebant, prædicit illis Christus, quàm mox imbecilla sit eorum futura fides, & breui fore, vt eo relicto solo, id est, omni humana ope destituito (quia semper illi pater adest) vnusquisq; saluti propriæ consulat. Hæc autem inquit, locutus sum vobis, vt quemadmodum ego vici mundum, ita speretis per me de eo parta victoria pacem & quietem vos habituros, vt cunque interim vos mundus affligat, & opprimere tentet.

CAPVT DECIMUMSEPTIMUM.

CHRISTVS oratione sua à patre petit sui claritatem, & operum suorum manifestationem & exaltationem, discipulorum, & per eos credentium in fide confirmationem, & illorum in fine glorificationem.

Hæc

† De pœ
nit. 4. Si
ex bono.
Matt. 28. d

Hæc locutus est Iesus, & subleuatis oculis in cœ-
lum, dixit: Pater, clarifica filium tuum, vt filius
tuus clarificet te. † Sicut dedisti ei potestatem om-
nis carnis, vt omne quod dedisti ei, det eis vi-
tam æternam.

Quoniam instabat tempus & hora, cum mûdi iudicio
ignominiosissima morte dānandus esset, clarifica inquit,
filium tuum à turpissima morte, quam illi inferre ten-
tant, vt per gloriosam resurrectionem filius tuus clarifi-
cet te. Nulla enim re magis inclaruit nomen patris, quā
per Christi resurrectionem, quando per eam Dei patris
filium mundo agnitus est. Clarifica ergo eum, sicut dedi-
sti ei potestatem omnis carnis, id est, sicut in omnes ho-
mines illi potestatem dedisti, non Iudæos modò, sed Græ-
cos: vt inquit, omne quod dedisti ei, det eis vitam æter-
nam. Is modus loquendi, qui perinde Græcis habetur,
atque Latinis, Græcis tamen auribus infrequens est, mi-
hi videtur Hebraismum redolere, vt sit sensus: vt omni-
bus quod dedisti ei, det eis vitam æternam. Nam quod
hic philosophatur Caietanus, nihil datum Christo à pa-
tre esse, quod non dederit vitam æternam hominibus in
se credentibus, videtur durius. Quam autem potestatem
dederit Christo pater, declarat Christus, cum ait: Vt det
omnibus quos ei dedisti, vitam æternam.

*Hæc est autem vita æterna, vt cognoscant te solum Deum
verum, & quem misisti Iesum Christum.*

Hic solus non sic sumitur exclusiuè, vt à Dei appella-
tione filium secludat, & spiritum sanctum, quasi tantum-
modo pater sit Deus, & non filius, aut spiritus sanctus,
sed sumitur, vt Logici vocant, de excluso extremo, vt sit
sensus: Quòd pater est Deus verus, ac solus, sic filius ac
solus Deus, similiter ac spiritus sanctus, vt 7° solus de-
terminet 7° Deus, vt intelligamus tres personas verum
esse Deum, qui solus & vnicus est Deus. Nec enim pa-
ter alius est Deus, quàm filius & spiritus sanctus, licet
alia sit persona. Porro quia Iudæi Deum patrem agno-
scebant, filium verò ignorabant, & adhuc ignorāt, cum
dixisset: vt cognoscant te solum Deum verum, subdidit:
& quem misisti Iesum Christum: subaudi, agnoscant so-
lum

Ium verum Deum.

Ego te clarificaui super terram, opus consummaui quod dedisti mihi vt faciam. Et nunc clarifica me tu pater apud te metipsum, claritate quam habui, priusquam mundus fieret, apud te. Manifesta nomen tuum hominibus: quos dedisti mihi de mundo, tui erant, & mihi eos dedisti, & sermonem meum seruauerunt. Nunc cognouerunt quia omnia que dedisti mihi, abs te sunt: quia verba que dedisti mihi, dedi eis, & cognouerunt verè quia à te exiui: & crediderunt quia tu me misisti.

Quemadmodum glorificatur à nobis Deus, quando rectè viuentes mandata eius seruamus, & ministerium nobis ab eo cõmissum fideliter consummamus, ita Christus, cum discipulos & sequentes fideles sufficienter docuit ad vitam eternã præcepta & viam, ad quæ docenda missus fuerat, dicitur glorificasse & clarificasse patrem, & opera doctrinæ consummasse. Consequenter petit à patre clarificari, ac si diceret: Hactenus me mundus vilè & abiectum habuit, quippe qui (quod de se Dauid ante testatus erat) factus scilicet Vermis, & non homo, opprobriũ hominũ, & abiectio plebis. Loquitur enim de ignominia crucis, quasi iam ea, quæ proximo inflabat, ferret. Ego igitur inquit, pater, qui te clarificaui super terram, id est, nomen tuum orbi propè incognitum illustre illi reddidi & gloriosum, quique mandata tua omnino peregi & cõsummaui, factus obediens tibi vsq; ad mortè crucis. Consummasse enim se dicit, quo ad doctrinã, & suæ missionis & Deitatis probationè: & quod reliquũ esset, proximo consummaturus. Ne sine igitur hominum iudicio, qui hactenus inglorius vixi, posthac inglorius remaneã, clarifica me pater, ea claritate, quã habui apud te, priusquam mūdus fieret, id est, fac vt tandè orbis agnoscat, & credat me verum Deũ, Deiq; patris filium, quemadmodũ ab aeterno ex te Deus sum genitus. Quod de filio etiã secundũ diuinã naturã intelligendũ est. Nã etsi ante christi mortem Deum multi agnoscebant, ridiculũ tamè putabant Deo filiũ tribuere. Sunt qui interpretantur: Clarifica me, id est, humanam naturã meã, ea claritate & gloria, quam habebam apud te ante mundũ conditum: quod

✠ Psal.
21. b.

non est intelligendum, quasi Christus eam de nouo ad id dignitatis & gloriæ sublimari desideret, quæ statim atque à verbo Dei quæ filio assumpta est, omni qua ipsissimum Dei verbum gloria, quo ad animam, ornata atque locata erat. Petit igitur glorificari eum, id est, ut per resurrectionem orbi innotescat eadem cum verbo dignitate & gloria frui. Quod autem dixerat paulo antè: Clarificauit te super terram: ostendit quid sit, dicens: manifestauit nomen tuum hominibus, quos dedisti mihi de mundo: ita nomen suum petit manifestari.

† 35. q. 10.

c. Fraternitatis.

† De sum. Trinit. dā namus.

De celeb. Marthæ.

Cū missæ. Cū perit.

† Psal. 108. b.

† 1. Ioan. 2. a.

2. a.

† Ego pro eis rogo: nō pro mundo rogo, sed pro his quos dedisti mihi, quia tui sunt. Et mea omnia tua sunt, & tua mea sunt, & clarificatus sum in eis. Et iam non sum in mundo, & hi in mundo sunt, & ego ad te venio. † Pater sancte, serua eos in nomine tuo, quos dedisti mihi, ut sint unum, sicut & nos. Cum essem cum eis ego, seruabam eos in nomine tuo. Quos dedisti mihi, ego custodiui: & nemo ex eis perit, nisi filius perditionis, ut scriptura impleatur.

Cum idem Ioannes Euangelista secundo capite Epistolę primę dicat: † Aduocatam habemus apud patrem Iesum Christum iustum, & ipse est propitiatio pro peccatis nostris, non pro nostris autem tantum, sed etiam pro totius mundi: nunc autem asserat Christum dixisse, non pro mundo rogo, indubium est mundum duobus modis accipi. Vno modo pro tota hominum congregatione, qui sub cælo degunt: quomodo Ioan. 3. Sic Deus dilexit mundum, ut filium suum vnigenitum daret. Vult enim Deus teste Paulo. 1. Timoth. 2. omnes homines saluos fieri, & ad agnitionem veritatis venire: pro quibus sufficienter passus est CHRISTVS, licet non pro omnibus efficaciter, pro his videlicet, qui credere in eum noluerunt. Secundo modo accipitur mundus pro reprobis: quemadmodum Ioan. 14. Mittam vobis spiritum veritatis, quem mundus non potest accipere. Similiter multis locis, cap. 15. 16. & infra in hoc cap. quando de discipulis loquens, dicit: non sunt de mundo. Cui contrarium vnum est, quod paulo antè dixit: & iam non sunt in mundo, & qui in mundo sunt. Nam hic mundus pro tota hominum congregatione sumitur, quæ

quæ electis constat, ac reprobis. In quo se Christus non esse dicit, quasi iam iam moriturus, & ad patrem rediturus, sicut paulo post agit: Cùm essem cum eis: non quòd non esset. Sic Paul, 1. Cor. 11. Cùm iudicamur à Domino, corripimur, vt non cum hoc mundo damnemur. *Nunc autem ad te venio, & hæc loquor in mundo, vt habeant gaudium meum in semetipsis. Ego dedi eis sermonem* †Supr. *tuum, & mundus eos odio habuit, quia non sunt de mundo, sicut & ego non sum de mundo. Non rogo vt tollas eos de mundo, sed vt serues eos à malo. De mundo non sunt, sicut & ego non sum de mundo: sanctifica eos in veritate. Sermo tuus veritas est. Sicut tu me misisti in mundum, ita & ego misi eos in mundum.* u. c.

Sed quia per mortem statim relicturus eos esset, & ideo præmisit: quia ià in mundo non sum, & hi in mundo sunt, id est, quia statim abiturus sum à mundo, & eos in illo relicturus vbi cum probis eos degere oportet, & reprobis. Serua eos in nomine tuo: non rogo vt tollas eos de mundo, id est, non rogo vt ab impiorum & reproborum congregatione eos tollas ac segrege. Oportet enim versari probos cum improbis, vt eorum improbitati resistant: sed rogo vt serues eos à malo, Græcè est, τὸ πονηρῶν, quod potest significare malignum, scilicet diabolum. Sic enim aliquoties in scripturis vsurpatur. Aliquando sumitur pro peccato, & utroq; modo hic sumi potest. Non enim pro malo pœnæ sumitur. Non enim rogat Christus patrem, vt eos ab afflictionibus liberet, qui discipulos suos crucem suam tollere, & magistrum sequi vult.

Et pro eis sanctifico meipsum, vt sint & ipsi sanctificati in veritate. Non pro eis rogo tantum, sed & pro eis qui credituri sunt per verbum eorum in me.

Sanctum in lege Moyfi vocabatur, quicquid Deo seponebatur offerendū, aut sacrificandū. Inde sanctificare, pro sacrificiū offerre sumitur. Ergo inquit Christus, ego sanctifico me pro eis, id est, Deo patri me offero in cruce moriturum pro eorū abluendis peccatis, & totius mundi immolandum: vt sint & ipsi sanctificati in veritate, id est, vt sint ipsi verè sancti, & nō quemadmodum typica

olim legalia, sed qui in veritate Deo se offerant in prædicationis & veritatis testimoniū, ac si opus est, in sacrificiū, & immolationē. Sic. n. interpretatur ex Chryostomo Theophylactus: Sâctifica & cōserua discipulorū animos, & fac eos veras oblationes, & corrobora eos, vt pro veritate se sacrificēt, paratūq; pro ea substinēda ad moriē. *Vt omnes vnū sint, sicut tu pater in me, et ego in te: vt et ipsi in nobis vnū sint, vt credat mundus, quia tu me misisti.*

✠ Rom.
12.

Ibi τὸ sicut nō dicit omnimodā similitudinē, Vnum enim essentia & substātia sunt pater & filius: quod esse homines nō possunt. Itaq; intelligendum est, vt vnum sint fidei & charitatis vnanimitate, vnumq; corpus in Christo. vt Paul. Roma. 12. ✠ Sicut in vno corpore multa mēbra habemus, omnia autem membra non eundem actū habent, ita multi vnum corpus sumus in Christo, singuli autem alter alterius membra. Idem dicit. 1. Corinthi. 12. *Et ego claritatem, quam tu dedisti mihi, dedi eis, vt sint vnū, sicut & nos vnū sumus. Ego in eis, & tu in me, vt sint consummati in vnū, & cognoscat mundus quia tu me misisti, & dilexisti eos, sicut & me dilexisti. Pater, quos dedisti mihi, volo vt vbi sum ego, & illi sint mecum, vt videant claritatem meam quam dedisti mihi.*

Id est, gloriæ meæ, quam abste habeo, participes eos feci, quam et si re ipsa nondum habent habituri sint, ideo eos feci immortales, spe tamen iam obtinent: quippe qui signati sunt spiritus sancti promissione, qui est pignus hereditatis nostræ. Quod enim dicendo, dedi eis, non intelligat, quod iam re ipsa obtineant, probant sequentia, cum dicit: volo vt vbi ego sum, et illi sint mecum in vita æterna scilicet, vt videant gloriā meā, quam dedisti mihi. *Quia dilexisti me ante mundi constitutionem. Pater iuste, mundus te non cognouit, Ego autem te cognoui: & hi cognouerunt quia tu me misisti. Et notum feci eis nomen tuum, & notum faciam, vt dilectio, qua dilexisti me, in ipsis sit, & ego in ipsis.*

Græcè est, πρὸ καταβολῆς κόσμου, id est, ante iacta mundi fundamenta, ante conditum mundum, vel ante mundi conditionem. Nam constitutio οὐρανοῦ, seu κατὰ οὐρανὸν potius dicitur. Veni inquit Christus, vt te mundo manifestarem

nifestarem, & inde mundus te agnosceret, qui dictis meis fidem adhibere noluit: quasi te nusquam nouissem: & scis quia te cognoui. Rogo pater, vt præ te feras erga illos charitatem, quam erga me hæcenus tulisti, vt & ego agnoscar in eis, & illi tanquam membra mea sint, quia ego in ipsis.

CAPVT DECIMVM OCTAVVM.

Christus Iudæos voce sua posternens, à Iuda traditus, ad Annam ductus, & interrogatus, à seruo eius percussus. Inde coram Caipha condemnatur, coram Pilato accusatus innocens declaratur, pro quo tamen Barrabas liberatur.

HÆc cum dixisset Iesus, † egressus est cum discipulis suis trans torrentem Cedron, ubi erat hortus, in quem introiuit ipse, & discipuli eius. Sciebat autem Iudas qui tradebat eum, locum, quia frequenter Iesus conuenerat illic cum discipulis suis.

† Matth. 26. c.

Mar. 14. c.

Luc. 22. d.

2. Reg.

15. c.

Ex eo die, cum honorificè Ierusalem ingressus est Dominus, passioni suæ iam proximus, de die in templo docebat, noctu verò in monte Oliuarù diuersabatur. Vnde dicit Matthæus egressum esse secundum consuetudinè in montem Oliueti, trans torrentè Cedron. Pro quo verisimile est interpretem legisse τὸν κέδρον. Nam Hiero. in locis Hebraicis indicat vallem ad torrentem quem tam nomine Cedrum esse, ad Orientalè plagam vrbis Ierusalem, qui quidem Oliueto proximus est. De hoc torrente scribitur. 2. Reg. 15. quòd cum fugeret Dauid à facie Absalom ex Ierusalè, transgrediebatur torrentè Cedron, & cunctus populus incedebat contra vià oliuæ. Græca autè lectio Ioannis hoc loco habet νό τὸν κέδρον, sed τῶν κέδρων, id est torrentè cedrorum, quòd locus sit cedris confitus, sicut mons Oliueti, quòd oleis. Cedrò autè vox Hebræa, כֶּדְרוֹ tam torrentè, quàm conuallè significat. Et nunc pro coualle ipsà, nunc pro torrente, qui vallè trāsfit, sumitur. De qua etiam 3. Reg. 15. de Asa rege Iuda dicitur, quòd cōfregit simulachrum turpissimum, & combussit in torrente Cedrò. De conualle Cedrò scribitur 4. Regum. 23. quòd Iosias efferri fecit lucum de domo Domini foras Ierusalem, in conualle Cedrò, & cōbussit